

Kelionių alkiui numalšinti – spalvingoji Varšuva

Pabrangus lėktuvų bilietams, vis daugiau lietuvių bent trumpam vyksta į artimąjį užsienį – Lenkiją. Tai pastebėjo Varšuvoje gyvenanti ir jau daug metų ekskursijas šiame mieste lietuviškai vedanti iš Klaipėdos kilusi Ana Mlozniak. **Naudinga informacija iš pirmų lūpų su tautiečiais ji dalijasi socialiniuose tinkluose ir portale povarsuva.lt.**

Aida Valinskienė
avalinskienė@diena.lt

Tapo namais

Ana Lenkijoje gyvena nuo 2006-ųjų, Varšuvoje – nuo 2008-ųjų. Iš Klaipėdos kilusi moteris, studijuodama Klai-

pėdos universitete rekreaciją ir turizmą, pagal „Erasmus“ programą buvo nuvykusi stažuotės į Lietuvos turizmo informacijos centrą. Baigdama studijas sulaukė darbo pasiūlymo – įsikurti Varšuvoje ir būti Čekijos Res-

publikos turizmo atstove Baltijos rinkoms.

„Negalėjau atsisakyti, nes buvo 2008-ieji, kai prasidėjo pirma didelė finansų krizė. Tuo metu labai abejoju, ar pavyks rasti kokį įdomų darbą pagal specialybę Lietuvoje, tad išvažiavau pabandyti. Man buvo 21-i“, – prisimena moteris. Toliau gyvenimas pasisuko taip, kad gyventi į Lietuvą ji taip ir nebegrižo. Lenkijoje dirbo viename, paskui – kitame darbe, sutiko mylimąjį Michalą – vietinį lenką, sukūrė šeimą, susilaukė trijų dukterų: Aleksandrai – šešeri su puse, Janinai – pusantrų, Antoninai – mėnuo. Mergaitės turi dvigubą – Lietuvos ir Lenkijos – pilietybę.

Vyriausia dukra šiek tiek supranta lietuviškai, bet nekalba. „Ji laisvai kalba dviem kalbomis – lenkiškai ir rusiškai, dar mokosi anglų kalbos ir jai neblogai sekasi, dėl to lietuvių kalbą stengiamės vartoti, bet nespaudžiame, kad nebūtų vaikui per daug. Tačiau ji puikiai žino, kas yra Lietuva, kur ji yra, – moka parodyti žemėlapyje, žino, kad dėdė gyvena Vilniuje, o senelė, pusseserė gyvena Klaipėdoje. Ji nuolat iš mano mamos gauna lietuviškų knygelių, jas jai turiu skaityti ir versti. Labai mėgsta Kakę Makę, turi Kakės Makės enciklopediją apie Lietuvą. Tad Lietuva yra jos gyvenime“, – pasakoja Ana.

Prieš koronaviruso pandemiją šeima stengėsi aplankyti Anos tėvus Klaipėdoje du tris kartus per metus. Kai vaikų jau trys – kelionė tapo sudėtingesnė, tad ir nuvažiuoja rečiau. Dabar jau moters tėvai dažniau atvažiuoja į Varšuvą pasisvečiuoti.

„Nesu meilės emigrantė, kaip dažnai būna, nes kažkada važiuavau į Lenkiją tiesiog išbandyti savo jėgų, – sako pašnekovė. – Ilgus metus čia gyvendama sakiau, kad turiu du savo miestus: Klaipėdą ir Varšuvą. Dabar, kai čia gimė mano vaikai, galiu drąsiai teigti, kad Varšuva yra mano ir mano vaikų namai, čia man gera grįžti, kai kur nors išvyks-

tu, nebeįsivaizduoju savęs gyvenančios kur nors kitur.“

Siekia pakeisti požiūrį

Pastaruoju metu moteris dirba verslo plėtros vadybininke vienoje didelėje transporto įmonėje. Tačiau, kad ir kur dirbtų, ji visą laiką veda ekskursijas. Draugams ir pažįstamiems pažinti Varšuvą ji pradėjo vos tik čia apsigyvenusi, jau septinti metai dirba ir su turistų grupėmis.

Turistų iš Lietuvos į Lenkijos sostinę atvyksta vis daugiau. Ana sako, kad turistų iš Lietuvos ir užklausų dėl ekskursijų ar šiaip klausimų apie Varšuvą ar Lenkiją apskritai ypač pagausėjo po suvaržymų dėl koronaviruso.

„Neseniai kalbėjau su viena iš savo turisčių, vėl ir vėl čia sugrįžtančių, ir ji sakė, kad per Naujuosius metus Varšuvos centre jautėsi taip, lyg būtų Lietuvoje. Pastaruoju metu išgirsti lietuvių kalbą Varšuvos gatvėse tikrai ne retenybė“, – konstatuoja tautietė.

Mano tikslas – parodyti Varšuvą kaip miestą, kuris tikrai vertas čia pabūti bent kelias dienas. Labai džiaugiuosi, kad po mano ekskursijų daugėja žmonių, kurie dar ne kartą grįžta.

Anot jos, iš Lietuvos atvykstantys turistai vis dar turi gana daug klaidingų stereotipų apie Lenkiją. Vienas pagrindinių, kuris sutinkamas vis rečiau, – Varšuva yra pilkas, nuobodus miestas, jame nėra ką veikti, todėl reikia pasistengti jį kuo greičiau pravažiuoti vykstant kur nors į Vakarus.

„Mano tikslas – parodyti Varšuvą kaip miestą, kuris tikrai vertas čia pabūti bent kelias dienas. Labai džiaugiuosi, kad po mano ekskursijų daugėja žmonių, kurie dar ne kartą grįžta, – sako Ana. –

■ **Požiūris:** gidės Anos tikslas – parodyti į Varšuvą atvykstantiems tautiečiams, kad tai gražus ir įdomus miestas, vertas turistų dėmesio.

Jie pamato, kad Varšuva yra labai įdomi, gali daug ko pasiūlyti.“

Kitas gidė liūdinantis stereotipas – Lenkija, kaip šalis, yra neįdomi. To, kas arčiausiai, dažnai nepastebime. Vis dėlto jai džiugu, kad ir tas požiūris keičiasi. Tokie miestai, kaip Gdanskas, Krokuva, Zakopanė, sulaukia vis didesnio mūsų tautiečių dėmesio.

Deja, anot pašnekovės, vis dar gajį nuostata, kad lietuvių ir lenkų tautos viena kitos nemėgsta. Tokios nuostatos pasikeičia, kai žmonės vieni kitus pažįsta geriau, įsigilina į abiejų tautų bendrą istoriją, atranda, kad turime daugiau panašumų nei skirtumų. Ji pati per visus tuos metus, kai gyvena Lenkijoje, nė karto nepatyrė jokių nemalonių situacijų.

Kainos nesikandžioja

Kelionių į Lenkijos sostinę pranašumas – ji yra santykinai netoli Lietuvos, tad čia atvykti galima ir ilgajam savaitgaliui. Gidės Anos teigimu, dvi dienos ir dvi naktys – toks minimalus laikas pamatyti pagrindinius lankytinus objektus. Jeigu svečiai norėtų pažinti miestą labiau, neskubėdami, aplankyti vieną kitą muziejų, reikėtų bent keturių penkių dienų.

„Varšuvą geriausia aplankyti keletą kartų ir kiekvieną kartą atrasti iš naujo“, – įsitikinusi gidė. Pasak jos, nors smagiausia šiame mieste lankytis nuo gegužės iki spalio, kai oras gana šiltas, leidži laiką lauke, nusprendusieji atvykti žiemą čia taip pat turės ką veikti.

Nors viešbučiai Varšuvoje pabrango dar praėjusią vasarą, su-

mokėjus 70–80 eurų už parą galima gauti kambarį su pusryčiais gerame keturių žvaigždučių viešbutyje. Apisistojus centre, visos pagrindinės lankytinos vietos bus lengvai pasiekiamos pėsčiomis.

Tiesa, nors Lenkija traukia lietuvių dėl žemesnių kainų, tačiau Ana įspėja – nepamirškite, kad Varšuva yra sostinė, ir nors kainos mažesnės nei Vilniuje, jos čia aukštesnės negu visoje Lenkijoje.

Pasak pašnekovės, nuo šių metų pradžios beveik visi muziejai pakėlė bilietų kainas maždaug 10–15 proc. Tai yra toks pirmas kainų pakilimas nuo to laiko, kai ji gyvena Varšuvoje ir dirba su turistais.

Perliukai neskubantiems

Jeigu Varšuvoje būsite pirmą kartą, gidė pataria niekur neskubant apeiti senamiestį, naujamiestį, Krokuvos priemiesčio ir Naujojo Pasaulio gatves, pasivaikščioti palei Vyslos krantinę, kur yra 4 km promenada su suoliukais, apžvalgos aikštelėmis, kavinėmis ir žaidimų aikštelėmis.

Kita rekomendacija – nuvažiuoti antrąją metro liniją iki Varšuvos verslo centro ir iš arti pamatyti visus dangoraižius, kurių šiame mieste yra daugiau kaip 50 – dėl to Varšuva yra vienas aukščiausių miestų Europoje. Čia stovi ir aukščiausias žemyno pastatas – dangoraižis „Varso“, siekiantis 312 m. Šiais metais jame planuojama atidaryti apžvalgos aikštelę, kuri įsikurs 230 m aukštyje.

Dar verta pasivaikščioti po Varšuvos plaučiais vadinamą Lazienkų parką. Rūmai ant van-

dens, laisvai vaikštinėjantys pavai ir būriai voverių dar nieko nepaliko abejingo.

„Jeigu yra kiek daugiau laiko, verta nuvažiuoti į Vilanovo parką ir rūmus – vieną iš trijų karališkiejių rezidencijų Varšuvoje ir vienintelę nesugroditą per Antrąjį pasaulinį karą. Be abejo, būtina pakilti į Mokslų ir kultūros rūmų 30-ame aukšte esančią apžvalgos aikštelę“, – vardi ja gidė. Ieškantiems gražių vaizdų Ana pataria lipti į Šv. Onos bažnyčios varpinę – iš ten visos senamiestis kaip ant delno. Ant Varšuvos universiteto bibliotekos stogo yra įsikūręs 17 tūkst. kv. m sodas – vienas didžiausių tokių sodų Europoje.

„Tikras perliukas – vieno prashmatniausio viešbučio Varšuvoje „Bristol“ svečių knyga, kuri susideda iš durų rankenų, ant kurių surašyti garbingų svečių vardai. Čia pat yra Bristolio kavinė, savo dizainu primenanti tarpukario metą, – pasakoja ji. Norintiems pajusti dar prieškarinio Varšuvos dvasią pašnekovė pataria aplankyti kitame Vyslos krante įsikūrusį seną Prahos rajoną. Čia gražiai sutvarkytas buvęs degtinės fabrikas „Koneser“, gatvės Brzeska, Zabkowska, Wileńska.“

Muziejų įvairovė

Muziejų pasiūla Lenkijos sostinėje – didžiulė: Varšuvos miesto muziejus, POLIN – Lenkijos žydų istorijos muziejus, Vilanovo rūmai ir Karališkoji piliis, Degtinės muziejus, Lenkijos Liaudies Respublikos muziejus, Neonų muziejus, Pinigų centras, Koperniko mokslo centras ir dar daug kitų.

Lenkijos sostinėje veiklos neabejotinai ras įvairių pramogų mėgėjai. Jie nenusivils paskraidę oro tunelyje ar apsilankę netoli Varšuvos esenai atidarytame didžiausiame Lenkijos ir viename didžiausių Europos vandens parkų „Suntago“. Vakara galima maloniai praleisti Norblino fabrike – tai buvęs metalo fabrikas, paverstas pramogų ir laisvalaikio kompleksu.

Mėgstantiems išgerti skanų kokteilį gražioje aplinkoje gidė rekomenduoja paieškoti „slaptų barų“, tokių kaip „Veles“, „El koktail“, „Bez tytu“, „Backroom“. Mėgėjus pavalgyti nudžiugins lenkiški tradiciniai patiekalai, o saldumynų mėgėjai turėtų likti patenkinti paragavę varšuvietišką pyragaičių W-Z (wuzetka) ir zygmuntówka.

Atlikite namų darbus

Ana turi ir praktinių patarimų. Anot jos, vykstantiems į Lenkiją svarbu prisiminti, kad sekmdienis šioje šalyje – ne darbo diena, tad parduotuvės nedirba, net ir maisto prekių. Dirba tik mažytės parduotuvėlės „Zabka“, kur galima nusipirkti vandens ir užkandžių.

Dar ji sako, kad tikrai nereikia bijoti patiems vykti į didmiestį. Varšuva – miestas, kuriame lengva susiorientuoti. Čia geriausiai išvystytas transportas, tad jei gyvenate netoli metro ar tramvajaus stotelės, nereikia jokio automobilio, nes tik daug sumokėsite už parkavimą ir nervinsitės, kur jį saugiai pastatyti. Viešuoju transportu naudotis čia labai patogiu ir kaina priinama. Mieste yra dvi metro linijos, kursuoja

autobusai, tramvajai ir naktiniai autobusai. Vienkartinio bilieto 75 min. su persėdimais kainą – 4,40 zlotų (mažiau nei euras). Savaitgalio bilietas, galiojantis nuo penktadienio 19 val. iki pirmadienio 8 val. ryto, – 24 zlotai (apie 5 eurus). Varšuvoje taip pat veikia „Uber“, „Bolt“ vežimo bendrovės ir panašią sistemą turintis taksi „FreeNow“.

Ruošiantis kelionei geriau iš anksto pasiskaityti ir susiplanuuo-

ti, ką norite aplankyti ir pamatyti. Varšuva – ne tas miestas, kuris parodo viską kaip ant delno, reikia žinoti, kur nueiti. Šiek tiek panaršius internete, tikrai galima susidėlioti gerą kelionės planą. Nemazai informacijos galite rasti ir Anos tinklalapyje povarsuva.lt.

„Varšuva yra nuostabi, savaip užburianti, jos įdomi praeitis ir dar įdomesnė ateitis. Reikia tik norėti ją pamatyti“, – sako gidė Varšuvoje A. Mlozniak.

■ **Namai:** Ana greitai pamilo Varšuvą, o jos dukroms tai gimtasis miestas. Anos Mlozniak asmeninio archyvo nuotr.

■ **Kelias:** iš Klaipėdos kilusi A. Mlozniak dirbti į Lenkiją atvyko 2008-aisiais ir čia pasiliko.

■ **Išskirtinė:** Varšuva yra vienas aukščiausių miestų Europoje. Čia stovi ir aukščiausias žemyno pastatas – dangoraižis „Varso“, siekiantis 312 m.